

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

2025 оны 09 дүгээр сарын 17
№37 (1382)

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТАМГЫН ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТАМГЫН ГАЗАР

ГАРЧИГ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

220.	Үндэсний хорооны дүрэм, Ажлын албаны ажиллах журам батлах тухай	Дугаар 51	1835
221.	Журам батлах тухай	Дугаар 66	1852

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2025 оны 01 дүгээр
сарын 29-ний өдөр

Дугаар 51

Улаанбаатар
хот

Үндэсний хорооны дүрэм, Ажлын албаны ажиллах журам батлах тухай

Бүсчилсэн хөгжлийн удирдлага зохицуулалтын тухай хуулийн 6.6-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.Бүсчилсэн хөгжлийн удирдлага зохицуулалтын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, бүсчилсэн хөгжлийн асуудлаар Засгийн газрын ерөнхий стратегийг тодорхойлох чиг үүрэг бүхий “Бүсчилсэн хөгжлийн Үндэсний хорооны дүрэм”-ийг 1 дүгээр хавсралт, “Бүсчилсэн хөгжлийн Үндэсний хорооны Ажлын албаны ажиллах журам”-ыг 2 дугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай.

2.Үндэсний хороо болон Ажлын албаны үйл ажиллагааг удирдлага зохион байгуулалтаар хангаж ажиллахыг Монгол Улсын Шадар сайд, Бүсчилсэн хөгжлийн Үндэсний хорооны дарга С.Амарсайханд даалгасугай.

3.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Үндэсний хорооны дүрэм, ажиллах журам батлах тухай” Засгийн газрын 2004 оны 1 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 27 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

**МОНГОЛ УЛСЫН
ШАДАР САЙД**

С.АМАРСАЙХАН

Засгийн газрын 2025 оны 02 дугаар
сарын 29-ний өдрийн 51 дүгээр
тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН ҮНДЭСНИЙ ХОРООНЫ ДҮРЭМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү дүрмээр Бүсчилсэн хөгжлийн Үндэсний хороо (цаашид “Хороо” гэх)-ны чиг үүргийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулна.

1.2.Хороо нь Бүсчилсэн хөгжлийн удирдлага зохицуулалтын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, бүсчилсэн хөгжлийн асуудлаар Засгийн газрын ерөнхий стратегийг тодорхойлох, бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалыг хэрэгжүүлэхэд төрийн захиргааны бүх шатны байгууллага, аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, бүсийн зөвлөлүүдийн үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулж, бүс нутгийг хөгжүүлэх талаар дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулагч байгууллага, иргэд, аж ахуйн нэгжийн хамтын ажиллагааг дэмжин зохицуулах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

1.3.Хороо нь үйл ажиллагаандаа Бүсчилсэн хөгжлийн удирдлага зохицуулалтын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль, Татварын ерөнхий хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомж, энэхүү дүрмийг удирдлага болгоно.

1.4.Хорооны Ажлын албаны үүргийг “Бүсчилсэн хөгжлийн үндэсний хүрээлэн” улсын төсөвт үйлдвэрийн газар (цаашид “Ажлын алба” гэх) хэрэгжүүлнэ.

1.5.Хороо нь тогтоосон журмын дагуу үйлдсэн тэмдэг, албан бичгийн хэвлэмэл хуудастай байна.

Хоёр.Үндэсний хорооны удирдлага, зохион байгуулалт

2.1.Хороог Монгол Улсын Шадар сайд, Бүсчилсэн хөгжлийн Үндэсний хорооны дарга (цаашид “Хорооны дарга” гэх) тэргүүлж, үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдлагаар хангана.

2.2.Хорооны гишүүн нь орон тооны бус байна.

2.3.Хорооны үйл ажиллагааны үндсэн хэлбэр нь хуралдаан байна.

2.4.Хорооны ээлжит хуралдааныг улирал тутамд зохион байгуулна. Шаардлагатай тохиолдолд Үндэсний хорооны даргын санаачилгаар ээлжит бус хуралдаан зохион байгуулж болно.

2.5.Хорооны даргын эзгүйд түүний бүрэн эрхийг Үндэсний хорооны Дэд дарга хэрэгжүүлнэ.

2.6.Хорооны хуралдааныг танхимаар болон цахимаар зохион байгуулж болно.

2.7.Хорооны хуралдаанд нийт гишүүдийн ердийн олонх оролцсоноор хуралдааныг хүчинтэйд тооцно.

2.8.Хорооны хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудлыг хуралдаанд оролцсон нийт гишүүдийн олонхын саналаар шийдвэрлэнэ. Гишүүдийн санал тэнцсэн тохиолдолд Хорооны даргын саналаар асуудлыг шийдвэрлэнэ.

2.9.Ажлын алба нь Хорооны хуралдаанаар хэлэлцүүлэх асуудлын саналыг хүлээн авч, нэгтгэн, дарааллыг тогтоож Хорооны даргад танилцуулна.

2.10.Хорооны даргаас зөвшөөрсний дагуу Ажлын алба хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлын танилцуулга, холбогдох материалыг бэлтгэн хуралдаан эхлэхээс ажлын 3 өдрийн өмнө Хорооны гишүүдэд урьдчилан хүргүүлнэ.

2.11.Хорооны хуралдааныг холбогдох төрийн байгууллага болон аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн удирдлага, харьяа байгууллага, олон улсын байгууллага, мэргэжлийн холбоо, эрдэмтэн, судлаач, төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшил, иргэний нийгмийн байгууллагын төлөөллийг оролцуулан өргөтгөсөн хэлбэрээр зохион байгуулж болно.

2.12.Хороо нь бүсчилсэн хөгжлийн асуудлаар холбогдох мэргэжлийн байгууллага, эрдэмтэд, судлаачдыг оролцуулсан ажлын хэсэг, зөвлөл байгуулж, шаардлагатай судалгаа, шинжилгээ хийлгэж, санал, зөвлөмж, дүгнэлт гаргуулж болно.

2.13.Хорооны хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэсэн асуудлаар тогтоол гаргах бөгөөд тогтоолд Хорооны дарга гарын үсэг зурна.

2.14.Ажлын алба нь Хорооны хуралдааны тэмдэглэлийг хөтөлж, баталгаажуулах бөгөөд тэмдэглэлд Хорооны дарга, Хорооны нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурна.

2.15.Хорооны хуралдаанаас гаргасан тогтоолын хэрэгжилтийг тухайн асуудлыг хариуцсан Үндэсний хорооны гишүүн болон Ажлын алба зохион байгуулж, хяналт тавьж ажиллах бөгөөд хэрэгжилтийг Үндэсний хорооны даргад тайлагнана.

Гурав.Үндэсний хорооны дарга, гишүүний эрх, үүрэг

3.1.Хорооны дарга Бүсчилсэн хөгжлийн удирдлага зохицуулалтын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлд зааснаас гадна дараах эрх, үүрэгтэй:

3.1.1.Хорооны ээлжит болон ээлжит бус хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлыг баталж, хуралдааныг товлох, даргалах;

3.1.2.хууль тогтоомжид заасан болон шаардлагатай гэж үзсэн Хорооны хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудлыг Засгийн газарт оруулж шийдвэрлүүлэх, танилцуулах;

3.1.3.Хороог дотоод, гадаадад төлөөлөх;

3.1.4.Хорооны гишүүдэд үүрэг, даалгавар өгч, биелэлтэд нь хяналт тавих, хангалтгүй биелүүлсэн тохиолдолд хариуцлага хүлээлгэх талаар томилох эрх бүхий этгээдэд санал хүргүүлэх;

3.1.5.Хорооны үйл ажиллагааны тайланг Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулах;

3.1.6.хуульд заасан бусад эрх.

3.2.Хорооны гишүүн дараах эрх, үүрэгтэй:

3.2.1.Хорооны тогтоолын хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр дотоод зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах, ажлын уялдаа холбоог хангаж хамтран ажиллах;

3.2.2.Хорооны хуралдаанд биечлэн оролцож, хэлэлцэх асуудлаар санал оруулах;

3.2.3.Хорооны гишүүн хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас хуралдаанд оролцох боломжгүй тохиолдолд Ажлын албанд албан ёсоор мэдэгдэж, хуралдаанаар хэлэлцэх асуудалд урьдчилан албан бичгээр санал өгөх;

3.2.4.Хорооны тогтоолын хэрэгжилтийн явц, үр дүнтэй танилцах, хариуцсан чиглэлийн дагуу зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх, гарсан санал, хүсэлтийг өөрийн эрх хэмжээний хүрээнд шийдвэрлэх;

3.2.5.Хорооны даргын өгсөн үүрэг, даалгаврыг хэрэгжүүлэх, үр дүнг тайлагнах;

3.2.6.эрхэлсэн асуудлын хүрээ, чиг үүргийн дагуу Хороонд холбогдох мэдээ, мэдээлэл, баримт гаргаж өгөх;

3.2.7.хариуцсан салбар, чиг үүргийн хүрээнд Монгол Улсын Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалыг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, ажлын үр дүнг цаг хугацаанд нь Хороонд тайлагнах;

3.2.8.Хорооны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлантай танилцах, Хорооноос хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний талаар мэдээлэл авах.

Дөрөв.Хорооны хуралдаанаар хэлэлцэх асуудал

4.1.Хорооны хуралдаанаар дараах асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэнэ:

4.1.1.Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд тусгагдсан төсөл, арга хэмжээг Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, хөгжлийн зорилтот хөтөлбөр, улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, улсын төсөвт тусган хэрэгжүүлэх санал;

4.1.2.бүс нутгийн хөгжлийн онцлогт нийцсэн татвар, хөрөнгө оруулалт, зээлийн бодлого, бодлогын арга хэрэгслээр дэмжих санал;

4.1.3.салбар дундын хөгжлийн төсөл, хөтөлбөр, тэдгээрийн хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр санал;

4.1.4.бүсүүдэд олон улсын байгууллага, гадаадын зээл тусламжаар хэрэгжүүлэх болон хэрэгжиж байгаа төсөл, арга хэмжээний үр дүн, тэдгээрийг уялдуулан зохицуулах санал, дүгнэлт;

4.1.5.бүсчилсэн хөгжлийн бодлогын хүрээнд яам, агентлаг, аймаг, нийслэл, Бүсийн зөвлөлүүдийн хоорондын ажлын уялдаа, зохицуулалтыг хангах асуудлаар санал, дүгнэлт;

4.1.6.бүсийн зөвлөлүүдийн хагас, бүтэн жилийн ажлын тайлан, үр дүнгийн талаарх мэдээлэл, дүгнэлт, санал, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд Үндэсний хорооны Ажлын албанаас өгсөн үнэлгээ, дүгнэлт;

4.1.7.Хорооноос байгуулсан ажлын хэсэг, зөвлөлийн гүйцэтгэсэн ажлын тайлан, үнэлгээ, санал;

4.1.8.бүсийн хэлэлцээр байгуулах журмын төсөл, түүнийг хэрэгжүүлэх санал, үндэслэл;

4.1.9.хууль тогтоомжид заасан бусад.

Тав.Бусад зүйл

5.1.Хороо нь өөрийн зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны тухай мэдээллийг Монгол, Англи хэлээр хөтлөх цахим хуудастай байж болно.

5.2.Хорооны гишүүн хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудалтай холбоотой төрийн болон албаны нууцад хамаарах асуудлыг задруулах, хуралдааны тогтоол баталгаажих хүртэл аливаа мэдээллийг бусдад тараахыг хориглоно.

---o0o---

Засгийн газрын 2025 оны 02 дугаар
сарын 29-ний өдрийн 51 дүгээр
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН ҮНДЭСНИЙ ХОРООНЫ АЖЛЫН АЛБАНЫ АЖИЛЛАХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмаар Бүсчилсэн хөгжлийн Үндэсний хорооны Ажлын алба (цаашид “Ажлын алба” гэх)-ны үйл ажиллагааны зохион байгуулалттай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

1.2.Ажлын алба нь Бүсчилсэн хөгжлийн Үндэсний хорооны үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

Хоёр.Ажлын албаны чиг үүрэг

2.1.Хорооны Ажлын албаны үүргийг “Бүсчилсэн хөгжлийн үндэсний хүрээлэн” улсын төсөвт үйлдвэрийн газар хэрэгжүүлэх бөгөөд дараах чиг үүрэгтэй байна:

2.1.1.Бүсчилсэн хөгжлийн удирдлага зохицуулалтын тухай хууль, Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал, хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, Үндэсний хорооны эрхлэх асуудлаар Улсын Их Хурал, Засгийн газрын холбогдох шийдвэр, Хорооны тогтоолын хэрэгжилтийг зохион байгуулах;

2.1.2.Хорооны жил бүрийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний төслийг боловсруулж батлуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, холбогдох албан тушаалтан, байгууллагыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, тайлангийн биелэлт, үр дүнг тооцох;

2.1.3.бүсчилсэн хөгжлийн асуудлаар Засгийн газар, Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдаанд танилцуулах, хэлэлцүүлэх асуудлын материалыг холбогдох журмын дагуу бэлтгэх;

2.1.4.Хорооны дарга болон гишүүдийг шаардлагатай мэдээ, материалаар хангаж, лавлагааг холбогдох байгууллагуудаас гаргуулах;

2.1.5.Хорооны хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөний төслийг боловсруулан Үндэсний хорооны даргаар батлуулах;

2.1.6.Хорооны хуралдаан зохион байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах, хуралдааныг зохион байгуулах;

2.1.7.Хорооны тогтоолыг албажуулан гишүүд болон холбогдох байгууллагад хүргүүлэх, биелэлтэд нь хяналт тавьж ажиллах;

2.1.8.Хорооны үйл ажиллагааг олон нийтэд таниулах, сурталчлах ажлыг зохион байгуулах;

2.1.9.Хорооны албан хэрэг хөтлөлтийг зохих журмын дагуу эрхлэн хөтөлж, хадгалалт, хамгаалалтын асуудлыг хариуцах.

Гурав.Бусад зүйл

3.1.Ажлын албаны алба хаагч Хорооны үйл ажиллагаатай холбоотой Төрийн болон албаны нууцад хамаарах асуудлыг задруулах, Хорооны хуралдааны тогтоол баталгаажих хүртэл аливаа мэдээллийг тараахыг хориглоно.

---oOo---

Юуныг хүснэгт 1-ийн 1-д үзэхэд

2025 оны 1-р сарын 1-н хүртэл

Хүснэгт 1

Хүснэгт 1-ийн 1-д

Хүснэгт 1-ийн 1-д үзэхэд

Хүснэгт 1-ийн 1-д

Хүснэгт 1-ийн 1-д

Хүснэгт 1-ийн 1-д

Хүснэгт 1-ийн 1-д

дээрх гэрээний гэрээнд багц 1-д хөдсөн
байгаа гэрээнд 1-д багц 1-д багц 1-д
хөдсөн гэрээнд 1-д багц 1-д багц 1-д

Федеративын гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д

1.6.6. Энэ гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д ..

Гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д

1.6.6. Энэ гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д :

1.6.6. Энэ гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д :

1.6.6. Энэ гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д .

1.6.6. Энэ гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д
гэрээнд багц 1-д багц 1-д багц 1-д :

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2025 оны 02 дугаар
сарын 05-ны өдөр

Дугаар 66

Улаанбаатар
хот

ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ

Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 25.9-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.“Засгийн газрын гадаад зээл авах бэлтгэл ажлыг хангахад мөрдөх журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Энэ журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж ажиллахыг Сангийн сайд Б.Жавхланд үүрэг болгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

САНГИЙН САЙД

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

Б.ЖАВХЛАН

Засгийн газрын 2025 оны 02 дугаар
сарын 05-ны өдрийн 66 дугаар
тогтоолын хавсралт

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ГАДААД ЗЭЭЛ АВАХ БЭЛТГЭЛ АЖЛЫГ ХАНГАХАД МӨРДӨХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Засгийн газрын шугамаар авч байгаа гадаад зээлийн хөрөнгийн эх үүсвэрээр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээ, хөтөлбөрийн санал (цаашид “төсөл, арга хэмжээний санал” гэх)-ыг шийдвэрлэх, зээлээр санхүүжүүлэхээр шийдвэрлэсэн төсөл, арга хэмжээний зээлийн хэлэлцээрийн бэлтгэл ажил болон зээлийн гэрээ, хэлэлцээр байгуулахтай холбогдсон харилцаанд энэ журмыг баримтална.

1.2.Энэ журмын 1.1-д заасан үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд Өрийн удирдлагын тухай хууль, Олон улсын гэрээний тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Хууль тогтоомжийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг удирдлага болгоно.

Хоёр.Зээлдүүлэгчтэй хамтран ажиллах түншлэлийн стратегийг тодорхойлох

2.1.Энэ журмын 1.1-д заасан үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх чиглэлээр гадаад улс, олон улсын байгууллага, гадаад улсын болон олон улсын банк, санхүүгийн байгууллага (цаашид “зээлдүүлэгч” гэх)-тай хамтран ажиллах түншлэлийн стратегийг тодорхойлоход үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон холбогдох салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, бусад холбогдох байгууллага хамтран ажиллана.

2.2.Засгийн газар хоорондын комиссын хуралдаанаар гадаад зээлийн асуудал хэлэлцэх тохиолдолд санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг заавал авна.

Гурав.Гадаад зээлийн хөрөнгийн эх үүсвэрээр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээнд тавигдах шаардлага

3.1.Арилжааны буюу 15 хүртэлх хувийн хөнгөлөлтийн түвшинтэй гадаад зээлийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээ нь Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 23.2-т заасан шаардлагыг хангасан байна.

3.2.Хөнгөлөлттэй болон нэн хөнгөлөлттэй буюу 15 болон түүнээс дээш хувийн хөнгөлөлтийн түвшинтэй гадаад зээлийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээ нь Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 23.3-т заасан шаардлагыг хангасан байна.

3.3.Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 23.1-д заасан гадаад зээлийн хөнгөлөлтийн түвшнийг энэ журмын хавсралтад заасан аргачлалын дагуу тооцно.

Дөрөв.Гадаад зээлийн хөрөнгийн эх үүсвэрээр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний санал гаргах, хянах

4.1.Төсөл хэрэгжүүлэгч нь гадаад зээлийн хөрөнгийн эх үүсвэрээр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналаа энэ журмын 3.1, 3.2-т заасан шаардлагад нийцүүлэн бэлтгэж, холбогдох салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

4.2.Салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага төсөл хэрэгжүүлэгчээс ирүүлсэн төсөл, арга хэмжээний саналыг хянаж, дэмжсэн тохиолдолд санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад дараах баримт бичгийн хамт хүргүүлнэ:

4.2.1.төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлснээр Монгол Улсын эдийн засаг, тухайн салбарт үзүүлэх үр нөлөө, үр дагаврын талаарх дүн шинжилгээ;

4.2.2.энэ журмын 3.1, 3.2-т заасан шаардлагыг хангаж байгаа талаарх танилцуулга, холбогдох нотлох баримт бичиг.

4.3.Төсөл хэрэгжүүлэгч нь төрийн захиргааны төв байгууллага бол төсөл, арга хэмжээний саналыг энэ журмын 4.2-т заасны дагуу хүргүүлнэ.

4.4.Зээлдүүлэгч Монгол Улсад хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналаа санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад ирүүлсэн тохиолдолд уг саналыг холбогдох салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

4.5.Салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага энэ журмын 4.4-т заасны дагуу хүлээж авсан төсөл, арга хэмжээний саналыг журмын 4.3-т заасны дагуу бэлтгэж хүргүүлнэ.

4.6.Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага холбогдох салбарын төрийн захиргааны төв байгууллагаас

ирүүлсэн төсөл, арга хэмжээний саналыг хянаж, Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 25.4.2-т заасан санал, дүгнэлтийг гаргана. Санал, дүгнэлт гаргахад Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 6.3, 6.4, 18.2, 18.5-д зааснаас гадна дараах зүйлсийг харгалзан үзнэ:

4.6.1.төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллагын гадаад зээлийн хөрөнгөөр өмнө нь хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт удаашралтай, уялдаа холбоогүй байсан зэрэг нөхцөл байдал тогтоогдсон эсэх;

4.6.2.төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой Монголын талын хариуцах санхүүжилтийг шийдвэрлэх боломжтой эсэх;

4.6.3.төсөл, арга хэмжээтэй холбоотой Үндэсний аудитын газрын дүгнэлт, шүүхийн хүчин төгөлдөр шийдвэр байгаа эсэх.

4.7.Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага төсөл, арга хэмжээний саналтай холбоотой бусад шаардлагатай мэдээллийг холбогдох байгууллагаас гаргуулан авч болно.

4.8.Төсөл, арга хэмжээний санал хууль, журамд заасан шаардлагыг хангаагүй тохиолдолд санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага зохих санал, дүгнэлтийн хамт тухайн саналыг ирүүлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад буцаан хүргүүлнэ.

Тав.Төсөл, арга хэмжээний саналыг зээлдүүлэгчид хүргүүлэх

5.1.Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 12.1.1, 12.1.6-д заасан зориулалтаар төсвийн дэмжлэгийн зээлийн хөтөлбөрт хамрагдахдаа дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

5.1.1.нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл, гадаад валютын цэвэр албан нөөцийг харгалзан Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 12.1.1, 12.1.6-д заасан зориулалтаар төсвийн дэмжлэгийн зээл авах саналыг зээлдүүлэгчид тавих;

5.1.2.зээлдүүлэгч төсвийн дэмжлэгийн зээл олгохыг зөвшөөрсөн тохиолдолд холбогдох хууль, журмын дагуу гэрээ байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах;

5.1.3.зээлдүүлэгчийн дэмжсэн саналын хүрээнд хэрэгжүүлэх бодлогын арга хэмжээг тохиролцоход холбогдох салбарын

асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, шаардлагатай бусад байгууллагын саналыг харгалзан үзэх.

5.2.Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага төсөл, арга хэмжээний саналын дагуу тухайн төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэх зорилгоор гадаад зээлийн гэрээ байгуулах асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн зохион байгуулна.

5.3.Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага энэ журмын 4.6-д заасан санал, дүгнэлтийн дагуу шаардлага хангасан төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэх гадаад зээлийн хүсэлт (цаашид “зээлийн хүсэлт” гэх)-ийг дараах зарчмыг баримтлан зээлдүүлэгчид хүргүүлнэ:

5.3.1.Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 13.1-д заасны дагуу өрийн удирдлагын бодлого, стратегийн хүрээнд төсөл, арга хэмжээг хамгийн бага зардлаар санхүүжүүлэх;

5.3.2.төсөл, арга хэмжээний саналыг зээлдүүлэгчтэй хамтран ажиллах түншлэлийн стратеги, өмнө хэрэгжүүлж байсан төслүүдийн туршлагатай уялдуулах.

5.4.Зээлдүүлэгч зээлийн хүсэлтийг хүлээж аваагүй тохиолдолд санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага энэ талаар холбогдох салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад албан бичгээр мэдэгдэнэ.

**Зургаа.Гадаад зээлийн гэрээ байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах,
зээлдүүлэгчтэй зээлийн гэрээ байгуулах
асуудлаар хэлэлцээ хийх**

6.1.Зээлдүүлэгч энэ журмын 5.3-т заасан зээлийн хүсэлтийг хүлээн авсан тохиолдолд санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 25.1-д заасны дагуу гадаад зээлийн гэрээ байгуулах асуудлаар хэлэлцээ хийж, зохих журмын дагуу Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлнэ.

6.2.Гадаад зээлийн гэрээ байгуулах асуудлаар хэлэлцээ хийхтэй холбогдуулан санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний шийдвэрээр санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, холбогдох салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, шаардлагатай бол гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, хууль зүйн асуудал

эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, төсөл хэрэгжүүлэгч болон бусад байгууллага, хуулийн этгээдийн төлөөллөөс бүрдсэн ажлын хэсэг (цаашид “Ажлын хэсэг” гэх)-ийг байгуулна.

6.3.Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага энэ журмын 6.1-д заасны дагуу зээлдүүлэгчээс ирүүлсэн саналыг холбогдох материалын хамт Ажлын хэсэгт хүргүүлнэ.

6.4.Ажлын хэсэг гадаад зээлийн гэрээ байгуулах асуудлаар хэлэлцээ хийхэд санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагыг санал, зөвлөмжөөр хангаж ажиллах бөгөөд Ажлын хэсгийн гишүүд гэрээ байгуулах хүртэлх үе шатуудад эрхэлсэн ажлынхаа хүрээнд тайлбар, мэдээлэл, хариулт, тодруулга өгөх үүрэгтэй оролцоно.

6.5.Ажлын хэсгийн гишүүд гадаад зээлийн гэрээний төсөл, тэдгээрийн боловсруулалтын шатанд хамаарах мэдээллийг нууцлах үүрэгтэй бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд нууцын гэрээг байгуулна.

6.6.Гадаад зээлийн гэрээ байгуулах асуудлаар хэлэлцээ хийх үйл ажиллагаатай холбоотой хөндлөнгийн мэргэжлийн байгууллагын дэмжлэг, эсхүл зөвлөх үйлчилгээг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу авч болно.

6.7.Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 7.5-д заасны дагуу зээлдүүлэгчтэй хийх гадаад зээлийн гэрээг санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага орчуулах болон орчуулгыг хянан баталгаажуулна.

Долоо.Гадаад зээлийн гэрээ байгуулах

7.1.Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 8.1.2-т заасны дагуу Улсын Их Хурал заавал соёрхон батлах “гадаад улс, олон улсын байгууллага, гадаад улсын болон олон улсын банк, санхүүгийн байгууллагаас авах зээлийн ерөнхий нөхцөлийн талаарх олон улсын гэрээ”-г байгуулахдаа холбогдох хууль, журмын дагуу Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж, Улсын Их Хурлын холбогдох Байнгын хороотой зөвшилцөж, санал, дүгнэлтэд нь үндэслэн гэрээнд гарын үсэг зурах асуудлыг шийдвэрлэнэ.

7.2.Энэ журмын 7.1-д заасны дагуу байгуулсан олон улсын гэрээг соёрхон батлуулах асуудлыг Хууль тогтоомжийн тухай хууль, Олон улсын гэрээний тухай хууль болон Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуульд заасан зохицуулалтын дагуу зохион байгуулна.

7.3.Засгийн газар энэ журмын 7.2-т заасан соёрхон баталсан гадаад зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн хүрээнд холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 25.6-д заасны дагуу байгуулж болно.

7.4.Энэ журмын 7.1, 7.3-т заасан гадаад зээлийн гэрээний хувийг санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хадгалж, эх бичвэрийг Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 31.1-д заасны дагуу гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хадгалуулахаар хүргүүлнэ.

7.5.Энэ журмын 7.1, 7.3-т заасан гадаад зээлийн гэрээнд тусгайлан заасан тохиолдолд санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хууль зүйн дүгнэлт авах хүсэлтийг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлж, холбогдох хууль зүйн дүгнэлтийг авна.

7.6.Энэ журмын 7.1, 7.3-т заасан гадаад зээлийн гэрээ байгуулах асуудал дэмжигдээгүй тохиолдолд санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага санал, дүгнэлтийн хамт холбогдох салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

---o0o---

ГАДААД ЗЭЭЛИЙН ХӨНГӨЛӨЛТИЙН ТҮВШНИЙГ ТООЦОХ АРГАЧЛАЛ

1.Гадаад зээлийн хөнгөлөлтийн түвшнийг Дэлхийн банкны Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн баталсан зээлийн хөнгөлөлтийн нөхцөлийг тооцох аргачлалын дагуу тооцно.

2.Энэ хавсралтын 1-д заасан аргачлалын дагуу ам.доллороор авах гадаад зээлийн хөнгөлөлтийн нөхцөлийг тооцоходоо доор дурдсан зээл авах хувилбарыг харгалзан дараах томъёог ашиглан тооцно:

2.1.тэнцүү үндсэн төлбөрийн эргэн төлөх нөхцөлтэй хувилбараар зээл авахад ашиглах томъёо:

$$\left(1 - \frac{\left(\frac{r}{n}\right)}{d}\right) * \left[1 - \left(\frac{1}{(1+d)^{n*g}} - \frac{1}{(1+d)^{n*m}}\right)\right]$$

$$d = (1+D)^{\frac{1}{n}} - 1$$

2.2.үндсэн төлбөрийг хугацааны эцэст бүхэлд нь төлөх нөхцөлтэй зээл авахад ашиглах томъёо:

$$1 - \frac{1 - r * m}{(1+D)^m}$$

2.3.тэнцүү эргэн төлөлтийн нөхцөлтэй хувилбараар зээл авахад ашиглах томъёо:

$$1 - PV_g - PV_N \text{ томъёонд дараах утгыг орлуулна:}$$

$$PV_g = r * \frac{1 - \frac{1}{d_g}}{n * d}$$

$$d = (1+D)^{\frac{1}{n}} - 1$$

$$d_g = (1+D)^g$$

$$PV_N = \left(\frac{r}{n}\right) * \left[\frac{1}{\left(1 + \frac{r}{n}\right)^N - 1} + 1\right] * \left(\frac{1}{d_g}\right) * \left[\frac{1 - \frac{1}{d_p}}{d}\right]$$

$$d_p = (1+D)^p$$

Хувьсагчид:

г-зээлийн хүүгийн түвшин

т-зээл эргэн төлөгдөх хугацаа (жил)

п-нэг жилд төлөх эргэн төлөлтийн давтамж

D-хорогдуулалтын түвшин (ам.долларын зээл дээр 5 хувиар тооцно)

р-үндсэн төлбөр төлөх жил (жил) (т-g)

N-эргэн төлбөр төлөх нийт тоо ($p \cdot n$)

g-интервал (жил)

3.Энэ хавсралтын 2-т зааснаас бусад валютаар авах гадаад зээлийн хөнгөлөлтийн нөхцөлийг дараах байдлаар тооцно:

3.1.гадаад зээлийн хөнгөлөлтийн хүүг тооцоход нийтлэг ашигладаг хорогдуулалтын хувь болох таван хувийн хүүг ижил нөхцөлтэй бусад валютаар авах зээлийн хүү рүү олон улсын зах зээл дээрх своп хэлцлийн нөхцөлөөр хөрвүүлнэ;

3.2.энэ хавсралтын 3.1-д заасны дагуу хөрвүүлсэн хүүг хорогдуулалтын хүү болгон ашиглаж, зээлийн хөнгөлөлтийн түвшнийг мөн хавсралтын 2-т заасны дагуу тооцно.

---o0o---

6.3.6. lehet a megfigyelés a lakóhelyén történő megfigyelés és a lakóhelyén történő megfigyelés.
lakóhelyén történő megfigyelés. Lakóhelyén történő megfigyelés.

6.3.6. lehet a megfigyelés a lakóhelyén történő megfigyelés és a lakóhelyén történő megfigyelés.
lakóhelyén történő megfigyelés. Lakóhelyén történő megfigyelés.

6.3.6. lehet a megfigyelés a lakóhelyén történő megfigyelés és a lakóhelyén történő megfigyelés.
lakóhelyén történő megfigyelés. Lakóhelyén történő megfigyelés.

6.3.6. lehet a megfigyelés a lakóhelyén történő megfigyelés és a lakóhelyén történő megfigyelés.
lakóhelyén történő megfigyelés. Lakóhelyén történő megfigyelés.

6.3.6. lehet a megfigyelés a lakóhelyén történő megfigyelés és a lakóhelyén történő megfigyelés.
lakóhelyén történő megfigyelés. Lakóhelyén történő megfigyelés.

6.3.6. lehet a megfigyelés a lakóhelyén történő megfigyelés és a lakóhelyén történő megfigyelés.
lakóhelyén történő megfigyelés. Lakóhelyén történő megfigyelés.

6.3.6. lehet a megfigyelés a lakóhelyén történő megfigyelés és a lakóhelyén történő megfigyelés.
lakóhelyén történő megfigyelés. Lakóhelyén történő megfigyelés.

6.3.6. lehet a megfigyelés a lakóhelyén történő megfigyelés és a lakóhelyén történő megfigyelés.
lakóhelyén történő megfigyelés. Lakóhelyén történő megfigyelés.

g-тэй (т))

N-тэй тэнцүүлж (p * n)

p-г хасуулж (т) (m-g)

D-г хасуулж (т) .

n-г хасуулж (т) .

m-тэй тэнцүүлж (т) .

r-тэй тэнцүүлж (т) .

гэдгээр:

$$d_p = (1 + D)^p$$

$$PV_N = \left(\frac{r}{1+r}\right)^n * \left[\frac{1}{\left(\frac{1+r}{1+r/n}\right)^N - 1} + 1 \right] * \left(\frac{1}{d_g}\right) * \left[\frac{1 - \frac{1}{d_p}}{d} \right]$$

$$d_g = (1 + D)^g$$

$$d = (1 + D)^{\frac{1}{n}} - 1$$

$$PV_g = r * \frac{1 - \frac{1}{d_g}}{n * d}$$

$$1 - PV_g - PV_N$$

Хаяг:

“Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн редакц
Улаанбаатар-14201, Төрийн ордон 124 тоот
И-мэйл: turiin_medeel@parliament.mn

Утас: 262420

Хэвлэлийн хуудас: 2.5

Индекс: 200003